

Fra 1. januar 2021 gjelder ny revisorlov. Hva sier lov og forskriftene om ansvar og forventninger for styret og revisjonsutvalget?

→ EUs revisjonsforordning trer i kraft i Norge 1. januar 2021. Hva betyr dette?

EUs revisjonsforordning fastsetter særlige krav ved revisjon av foretak av allmenn interesse. Forordningen vil gjelde som lov i Norge fra 1. januar 2021. Her får du en oversikt over de sentrale overgangsvirkningene.

Publisert: 25.11.2020

Revisjon

Revisjonsforordningen skal anvendes fra og med regnskapsåret 2021

Utgangspunktet er at bestemmelsene i revisjonsforordningen skal anvendes fra og med regnskapsår som starter på eller etter 1. januar 2021.

Dette betyr blant annet at fra og med revisjonen av 2021-regnskapet skal

- innholdet i revisjonsberetningen være i samsvar med utvidede krav i artikkel 10
- revisor legge frem en årlig tilleggsrapport for revisjonsutvalget (artikkel 11)
- valg av revisor gjennomføres i samsvar med nye bestemmelser i artikkel 16

LOVDATA Søk etter lover, forskrifter, dommer, stortingsvedtak, tariffavtaler m.m. Søk Logg inn

Rettskilder **Lov om revisjon og revisorer (revisorloven)** Innholdsfortegnelse Lovens forskrifter

[Gå til opprinnelig kunngjort versjon](#)

Lov om revisjon og revisorer (revisorloven)

Dato	LOV-2020-11-20-128
Departement	Finansdepartementet
Ikrafttredelse	01.01.2021, Kongen bestemmer
Endrer	LOV-1999-01-15-2 , LOV-2007-06-29-75
Kunngjort	20.11.2020 kl. 11.50
Korttittel	Revisorloven
EØS/EU/Schengen	EØS-avtalen vedlegg XXII nr. 10f (direktiv 2014/56/EU) og nr. 10j (forordning (EU) nr. 537/2014)

Konkret mer-ansvar for revisjonsutvalget

- Revisjonsutvalgets sammensetning – flertallet og leder – krav til uavhengig.
- Samlet ha relevant kompetanse – også bransjekompetanse.
- Informere styret om den lovfestede revisjon og forklare hvordan revisjonen bidro til regnskapsrapportering med integritet samt RUs rolle i prosessen.
- Revisors uavhengighet, overvåke og følge opp firma-rotasjon. Viktig å finne system for overvåking av omfang av leveranser (maks. 70% honorar) samt sikre at leveranser er innenfor lovens krav. Eks skatt.
- Overvåke systemene for internkontroll og risikostyring samt foretakets internrevisjon relevant for regnskapsrapportering – ikke i konflikt med utvalgets uavhengig rolle
- Overvåke revisjonsutførelsen i lys av forhold tilsynsmyndighetene har påpekt - i henhold til revisjonsforordningen
- Ansvar for forberedelse av valg av revisor – anbefaling
- Tilsynet får sanksjonsmyndighet i forhold til RU

- Mer info:
- Styrehåndboken PWC
- Selve lovteksten
- Forordningen

<https://www.revisorforeningen.no/sok/?q=revisorforordning>

<https://www.revisorforeningen.no/fag/nyheter/>

ny-revisorlov---oversikt-over-de-viktigste-endringene/

- Seksjonssjef Christian Falkenberg Kjøde s foredrag i styreinstituttet januar 20202

Lovens bokstav..... noen dilemmaer

Loven fastslår : § 6 41

(1) I selskaper som er foretak av allmenn interesse etter revisorloven § 1-2 sjette ledd, skal det velges et revisjonsutvalg.

Revisjonsutvalget er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret.

§ 6-43. Revisjonsutvalgets oppgaver

Revisjonsutvalget skal:

- informere styret om resultatet av den lovfestede revisjonen og forklare hvordan revisjonen bidro til regnskapsrapportering med integritet og revisjonsutvalgets rolle i den prosessen,
- forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen og komme med anbefalinger eller forslag for å sikre dens integritet,
- for så vidt gjelder selskapets regnskapsrapportering, overvåke systemene for internkontroll, risikostyring og internrevisjon uten at det bryter med revisjonsutvalgets uavhengige rolle,
- ha løpende kontakt med selskapets valgte revisor om revisjonen av årsregnskapet, herunder særlig overvåke revisjonsutførelsen i lys av forhold Finanstilsynet har påpekt i henhold til revisjonsforordningen artikkel 26 nr. 6, jf. revisorloven § 12-1,
- vurdere og overvåke revisors uavhengighet etter revisorloven kapittel 8 og artikkel 6 i revisjonsforordningen, jf. revisorloven § 12-1, herunder særlig at andre tjenester enn revisjon er levert i samsvar med forordningen artikkel 5,
- ha ansvaret for å forberede selskapets valg av revisor og gi sin anbefaling i samsvar med revisjonsforordningen artikkel 16, jf. revisorloven § 12-1.

I kapittel 7 romertall I skal ny § 7-1 a lyde:

§ 7-1 a. Særlige plikter ved revisjon av foretak av allmenn interesse – revisjonsforordningen

For selskaper som er foretak av allmenn interesse etter revisorloven § 1-2 sjette ledd, gjelder reglene i revisjonsforordningen, jf. revisorloven § 12-1.

Praktisk tilnærming:
Styret holdes løpende orientert
– referatføring.

Rådgivende og forberedende –
allikevel selvstendig ansvar

Spesielle forhold (I)

- Revisorbytte og anbefaling til generalforsamling
 - Forordning artikkel 16 , 2
 - Revisjonsutvalget skal sende en anbefaling til det reviderte foretakets administrasjon eller kontrollorgan om valget av revisor eller revisjonsselskap
 - Revisjonsutvalget skal erklære at dens anbefaling ikke er påvirket av tredje part..... Og at ikke valgmulighetene har vært begrenset
 - Anbefaling skal begrunnes og inneholde minst to alternativer.
 - Revisors uavhengighet – hva delegeres og hvordan følges dette opp?
 - Erfaring er at Rev. Utvalgets deltakelse i utforming av anbudsbetingelser og møter med tilbydere ansvarlige partnere, er svært nyttig.

Praktisk tilnærming:

Styret informeres om og godkjenner prosess

Styret behandler erklæring og stiller seg bak.

Spesielle forhold (II)

§ 6-43. Revisjonsutvalgets oppgaver

Revisjonsutvalget skal:

- a. informere styret om resultatet av den lovfestede revisjonen og forklare hvordan revisjonen bidro til regnskapsrapportering med integritet og revisjonsutvalgets rolle i den prosessen,
- b. forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen og komme med anbefalinger eller forslag for å sikre dens integritet,
- c. for så vidt gjelder selskapets regnskapsrapportering, overvåke systemene for internkontroll, risikostyring og internrevisjon uten at det bryter med revisjonsutvalgets uavhengige rolle,

- Grunnlag og dokumentasjon for vurderingen – mer omfattende og mer detaljert enn styret. Økte krav, men mange gjør dette i dag.
- Integritet – 3. part vurdering, underliggende dokumentasjon tydelig
- RU er pålagt å vurdere grunnlag og analyser som legges til grunn samt gjøre en egen vurdering av om dette er tilstrekkelig for å ivareta integritet. Eks Impairment vurderinger og balanseverdier.
- RU dekker mye av overvåking av internkontroll og internrevisjon allerede, men tydeligere ansvar. Prosesser og systemer.....betyr det at rutiner og instruksjoner bør godkjennes ?

Forordningen 26.6

Revisjonsutvalget skal:

- a. informere styret om resultatet av den lovfestede revisjonen og forklare hvordan revisjonen bidro til regnskapsrapportering med integritet og revisjonsutvalgets rolle i den prosessen,
- b. forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen og komme med anbefalinger eller forslag for å sikre dens integritet,
- c. for så vidt gjelder selskapets regnskapsrapportering, overvåke systemene for internkontroll, risikostyring og internrevisjon uten at det bryter med revisjonsutvalgets uavhengige rolle,
- d. ha løpende kontakt med selskapets valgte revisor om revisjonen av årsregnskapet, herunder særlig overvåke revisjonsutførelsen i lys av forhold Finanstilsynet har påpekt i henhold til revisjonsforordningen artikkel 26 nr. 6, jf. revisorloven § 12-1,

Artikkel 26: Kvalitetskontroll

Inspeksjoner, kvalitetskontroller av revisorer og revisjonsselskaper som ledes av en inspektør.....

26.6 Omfanget av inspeksjonene skal minst omfatte følgende:

- a) En vurdering av utformingen av revisor og revisjonsselskapets interne system for kvalitetssikring
- b) Tilstrekkelig kontroll med overholdelsen av rutiner og en kontroll av oppdragsdokumentasjon for foretak av allmen interesse for å kontrollere at det interne systemet for kvalitetsstyring er effektivt.
- c) På basis av a og b en vurdering av innholdet i den seneste åpenhetsrapporten....

RU skal overvåke revisjonsutførelsen i lys av forhold tilsynsmyndighetene har påpekt....26.6.

Sirkel. Revisor kontrollerer regnskap og forutsetninger. Har egen oppdragskontroll. Revisjonsutvalget skal overvåke revisjonsutførelsen.

Praktisk tilnærming:

- 1) Dialog med revisor vedr. tilsyn og kvalitetskontroll – noe de er kjent med og dok. dette. Risikobasert vurdering.
- 2) Finanstilsynets rapporter publisert vedr. kontroll av finansiell rapportering
- 3) Relevante tilsynsrapporter av revidert virksomhet fremkommer noe rundt rapportering eller kvalitet i revisjon?
- 4) Åpenhetsrapporter fra revisor – tilstrekkelig? Vanskelig å vurdere, må baseres på dialog med revisor.
- 5) Dokumentere gjennom referater at rapporter er gjennomgått med revisor
- 6) Altinn rapportering vedr. RU må behandles

Rapporter - kontroll av finansiell rapportering og tematisyn

PUBLISERT: 11. NOVEMBER 2019
SIST ENDRET: 11. JANUAR 2021

Oversikt over Finanstilsynets årlige oppsummering av noterte foretaks finansielle rapportering, rapporter fra bredere tilsyn og gjennomganger av enkelte tema og forhold.

2021

Tematisyn: IFRS 16 Leieavtaler (pdf) →

2020

IFRS 15 – Oppfølging: Noteopplysninger og presentasjon i årsregnskap (pdf) →

Kontroll av noterte foretaks finansielle rapportering i 2020 (pdf) →

Tematisyn: Kartlegging av noterte foretaks bærekraftsrapportering →

Tematisyn: Regnskapsføring av tap på utlån etter IFRS 9 →

<https://www.finanstilsynet.no/tilsyn/finansiell-rapportering/tematisyn-og-kontroll-av-finansiell-rapportering---rapporter/>

Forordning § 8.5 f - Oppdragskontroll

1. Før revisjonsberetningen og rapporten..... skal det gjennomføres en oppdrags kontroll for å vurdere om revisoren eller den ansvarlige revisjonsparteneren på en rimelig måte har kommet frem til de konklusjonene som gis i utkastet til disse rapportene...

4. Når oppdragskontrollen gjennomføres, skal kontrolløren registrere minst følgende:

...f) Spørsmålene som er drøftet med RU og det reviderte foretakets ledelse og /eller kontrollorgan

Loven implementerer EU direktivets krav til kvalitetstyring (ISQC1) Oppdatering av rammeverket for kontroll. ISQC1 endres til ISQM1 2022 – risikobasert metode. Økt fokus på ledelse, styring, kultur og system for kvalitetsikring. Kilde EY åpenhetsrapport.

Praktisk tilnærming.

Revisorer bekrefter at oppdragskontroll er utført i dialog med RU.
Revisjonsutvalget bør spørre konkret om evt. hendelser som har relevans for utvalgets arbeid.

Dokumentasjon gjennom referater

Oppdragskontroll

Oppdrag som involverer børsnoterte virksomheter og andre oppdrag vurdert som høy risiko og oppdrag som krever oppfølging, skal alltid være gjenstand for oppdragskontroll. Oppdragskontrollørene er normalt erfarne partnere med kunnskap om bransjen, uavhengig av revisjonsteamet og i stand til å vurdere vesentlige forhold innen revisjon, regnskap og rapportering på en objektiv måte. En uavhengig gjennomgang reduserer imidlertid ikke oppdragsansvarlig partners ansvar for utførelsen av revisjonen. Dette ansvaret kan ikke delegeres til en annen person.

18 | Åpenhetsrapport 2020: EY Norge

Oppsummert

- Krav til dokumentasjon av RUs arbeid øker
- Dokumentere dialog med styret
- Dokumentere dialog med revisor – også for revisors egen kvalitetssikring
- Årshjul med sjekkliste
- Ru – Revisor – FT – tettere
- Ansvar og sanksjonsmulighet øker

Vedlegg

Kort om endringer. Trer i kraft 1.1.21

Basert på St. Prop. 37 19/20,
EUs forordning innføres med tilpasning til norske forhold.

Hovedpunkter

- Økt krav til revisorutdanning (master) og endring av titler. Etterutdanning.
- Alle godkjente revisorer kan ha oppdragsansvar.
- Nye uavhengighetsregler – særnorsk karantene periode etter internrevisjon.
- Nye krav til revisors oppgaver og ansvar (bl.a. øk kriminalitet) samt revisjonsberetningen
- Gjennomfører EU direktivets krav til kvalitetstyring (ISQC1)
- Muligheter for sanksjoner utvides
- Sikkerhetsstillelse fjernes

Spesielt for ASA

- Forbud mot å levere enkelte andre tjenester enn revisjon
- Honorargrense for andre tjenester enn revisjon
- Nye krav til firma-rotasjon
- Revisjonsutvalgets ansvar øker - sanksjonsmuligheter
- Revisors rapportering – krav til innhold og mer utvidet rapportering til revisjonsutvalget